

Nr 44.

Av herrar **Mannerskantz** och **Bondeson**, om tull å rundvirke och sågvaror av bok.

Under en följd av år ha svårigheterna att till tillfredsställande priser avsätta produkter av bok ökats. Den tidigare stora och stadiga marknaden för bokved till bränsle upphörde, utom beträffande den rena landsbygden, då värmeledningsanläggningar blevo mera allmänna i städer och samhällen. Även på landsbygden äro avsättningsmöjligheterna under normala tider stadda i sjunkande.

Det är emellertid klart, att ett skogsträd av bokens kvalitet och växttid icke kan odlas endast i och för produktion av ved. Vedförsäljningen är eller borde i alla händelser närmast vara att anse såsom en avsättningsform för denna skogsodlings avfallsprodukter. Det enda, som kan göra bokskogsodlingen lönande, är en god avsättning för dess kvalitetsprodukter: stock, plankor, stavkubb och möbel- m. fl. ämnen. Härmed sammanhänger intimt skogsägarens intresse av och möjlighet att på ett rationellt sätt kunna bedriva denna odling.

Även på detta sistnämnda och för hela odlingen avgörande avsättningsområde ha emellertid de senare åren medfört ständigt ökade svårigheter. Orsaken är inte den, att användningen och behovet av bokvirke minskat. Ett avsevärt behov finnes, varjämte den kemiska industrien synes komma att finna bokveden särskilt värdefull. Staten har sålunda ekonomiskt stött pågående undersökningar vid Perstorp i Skåne. Orsaken är den att en stor och i hög grad pristryckande import äger rum. Det är huvudsakligen från vårt grannland Danmark denna sker, och man drager därvid fördel inte endast av de i jämförelse med Sverige ännu gynnsammare odlingsbetingelserna för detta träslag utan också och framför allt av den för Danmark i detta fall gynnsamma valutarelationen länderna emellan.

Medan importen av sågade varor från Danmark — nästan uteslutande bok — år 1932, enl. »Kommersiella meddelanden» uppgick till 961 fm³ och ett värde av 101.418 kr. har den successivt ökat till för år

1933	1041 fm ³	värde kr.	96.966
1934	2024 »		202.997
1935	2181 »		222.361
1936	2053 »		207.001
1937	3752 »		377.845
1938	5174 »		591.493

Utvecklingen har som synes särskilt under senare år medfört en mycket betydande import. Därigenom ha inte blott avsättningsmöjligheterna för den svenska bokskogens produkter i hög grad inskränkts med åtföljande prissänkande konkurrens, utan samtidigt de svenska produkterna bringats ner till eller under den låga prisnivå, till vilken danska varor i enlighet med vad ovan anförts kunna erbjudas.

Detta medför en utveckling som är i högsta grad beklaglig. Visserligen berör den i första hand bokskogsägarna i södra delarna av landet, framför allt Skåne, Blekinge och södra Halland. Dessas aktuella svårigheter och bekymmer kunde vara anledning nog till ett stödande ingripande. Men vad som, på längre sikt sett, är vida allvarligare, äro de ytterligare konsekvenser läget medför.

Bokskogsodlingen är nämligen, som inledningsvis anfördes, en odling som i allra högsta grad måste bedrivas på lång sikt. Först vid c:a 80 års ålder ingår boken i »mogen» ålder, och större virkesdimensioner kräva 100—120 år. Redan tidigare har en ganska märkbar tendens framträtt att låta bokskogsbeståndet efterträdas av den snabbvuxna och lättsålda granen. Under nu rådande förhållanden är denna tendens påtaglig. Härtill kommer, att de mest betydande skånska bokskogsdistrikten äro mycket besvärade av vildkanin, som även vid begränsad förekomst kräver kostbar inhägnad av föryngringsytorna.

På grund av nu anförda omständigheter i förening förekommer i södra Skåne praktiskt taget ingen bokföryngring av mindre än 20 à 25 års ålder.

Följderna framträda icke så märkbart genast. Men om 25—50 år torde de hava medfört en förändring av det sydsvenska skogsträdbeståndet, som i hög, och man kan väl utan vidare våga påstå, i beklaglig grad kommer att ändra landskapets karaktär. Denna senare synpunkt måste till fullo beaktas. Den innefattar bokskogens stora estetiska värde och förnämliga egenskaper som rekreatiomsområden — man jämföre den monotona och risiga planterade sydsvenska granskogen — och även de ogynnsamma konsekvenser, som bokskogarnas successiva försvinnande förväntas medföra för klimatet och särskilt nederbördsförhållandena. Det kan därför fastslås, att bokskogarnas bibehållande är ett allmänt intresse, och att ett försummande härav kommer att få mycket betänkliga följder, som i en framtid icke ens kunna undanröjas genom improviserade åtgärder. Man måste, medan tid är, se till, att

boskogsodlingen blir lönande och skänker sina utövare tilltro till framtiden för boskogen. Endast under sådana förhållanden kan man förvänta, att detta, vårt kanske ädlaste skogsbestånd, kommer att tillhöra framtidens Sverige.

Med hänvisning till vad sålunda anförts synas bärande skäl föreligga att medelst en importtull söka stödja denna skogsodling, och få vi fördenskull hemställa, att riksdagen måtte besluta

att åsätta tull å rundvirke och sågvaror av bok, att utgå
med

kr. 10 pr fm³ rundvirke

» 20 » » plank och bräder

» 30 » » ämnen (halvfabrikat).

Stockholm den 22 januari 1940.

Axel Mannerskantz.

Lennart Bondeson.